

Öğretmenler için Kitaplar

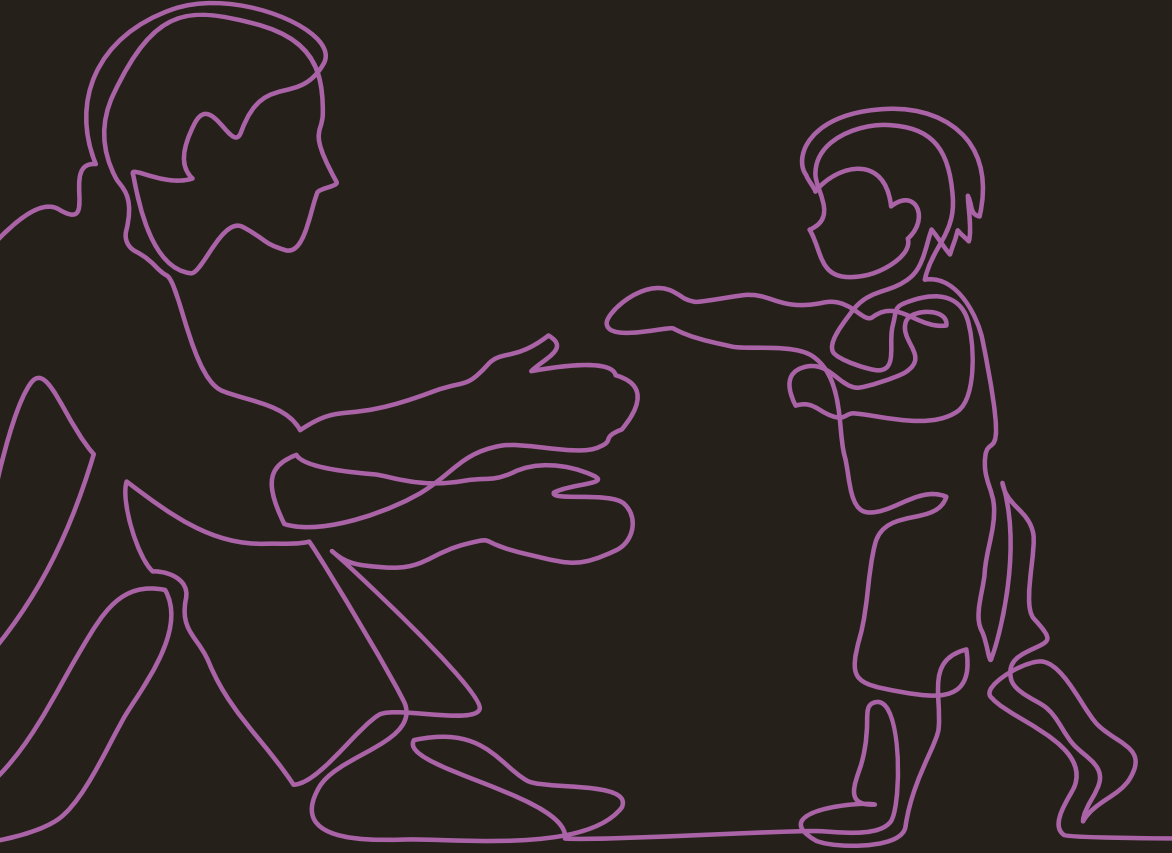
**Geri
Bildirim**

ÖĞRETMEN YETİŞTİRME VE GELİŞTİRME
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

**Geri
Bildirim**

6	Geri Bildirim Nedir?
11	Geri Bildirim Neden Verilir?
12	Geri Bildirim Vermek Neden Önemlidir?
15	Geri Bildirim Nasıl Verilebilir?
17	Geri Bildirim Verilirken Nelere Dikkat Edilmelidir?
30	Kaynakça

Not vermek öğrenme sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır. Ancak, not vermek tek başına geri bildirim vermek değildir. Son yıllarda yapılan araştırmalar geri bildirim vermenin başarıyı ve öğrenci öğrenmesini artıran, en etkili ve maliyeti en düşük yöntemlerden biri olduğunu ortaya koymaktadır. Doğru şekilde verildiğinde geri bildirim, öğrenci başarısını artıran bir yöntem olmasının yanı sıra güçlü bir öğretim aracı olacaktır.

Bu el kitabı, geri bildirim tanımına, önemine ilişkin teorik bilgilerin yanı sıra öğrencilere geri bildirim verilirken göz önünde bulundurulması gereken hususlara ilişkin birtakım öneriler içermektedir. El kitabında yer alan bilgiler geniş bir literatür taramasına dayanmaktadır.

Bu el kitabı Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanmıştır. El kitabı Millî Eğitim Bakanlığının izni olmadan basılamaz ya da çoğaltılamaz.

Gerİ Bildirim Nedir?

- Geri bildirim nedir?
- Geri bildirim, geri dönmektir.
Geri mesaj atmaktır.

7. sınıf öğrencisi

Geri bildirim kavramı eğitimde, endüstri ve örgüt psikolojisinde, iş dünyasında sıklıkla kullanılmaktadır. Bir öğretim aracı olarak geri bildirim, gerçek performans ile istenilen performans arasındaki farklılıkları vurgular. Geri bildirim ihtiyacının altında yatan ana fikir, öğrencilerin performans hedefini ve kendi performanslarını hedefle nasıl örtüştürebileceklerini kavramakta zorluk yaşamalarıdır. Geri bildirim, öğrenene kendi performansının nasıl görüldüğünü gösteren bir ayna gibidir.

Geri bildirim, günlük hayatımızda yer alan ve öğrenme süreci açısından önemli olan bir kavramdır. Geri bildirim birey ya da grup tarafından gerçekleştirilen eylem ya da davranışın sonucu olarak verilen tepki; bir hedefe ulaşmak için ne yapılması ve nasıl yapılması gerektiğine ilişkin bilgidir. Geri bildirim vermenin amacı, öğrenmenin ilerlemesini desteklemek için öğrencinin güçlü olduğu ve geliştirmesi gereken alanlar hakkında anlamlı bilgi sağlamaktır. Geri bildirim sayesinde öğrenci, davranış hakkında bilgi alır ve amacına ulaşmak için gerekli düzenlemeleri yapabilir. Geri bildirim vermek tavsiyede bulunmak, övmek, değerlendirmek ya da not vermek değildir.

Geri bildirim verme X Tavsiyede bulunma

"Yazmış olduğun kompozisyonda daha fazla örneğe yer vermelisin."

"Gökyüzünü boyarken mavi renkli boyayı kullanmalısın."

Bu cümleler geri bildirim değildir, tavsiyedir. Bu tarz tavsiyeler yüzeysel kalmakta, en kötüsü öğrenciye yardımcı olmamakta ve öğrencinin çoğu zaman kızmasına neden olmaktadır. Bu tarz tavsiyeler, öğrencilerin "Şimdi neden bunu öneriyorsun?" sorusunun cevabını merak etmesine neden olmaktadır. Çoğu zaman öğrencilerin tavsiyenin dayandığı geri bildirim kavramasını ve yüzeysel olarak da olsa kabul etmesini sağlamadan, tavsiyede bulunmaya ya da nasihat etmeye başlıyoruz. Bunu yaparak öğrencilerin kendi yargılarına giderek daha güvensiz ve başkalarının tavsiyelerine bağımlı hâle gelmelerine, farklı kişilerden, farklı nasihatler aldıklarında ya da hiç kimse tavsiyede bulunmadığında ne yapacaklarını bilememelerine ve paniklemelerine neden oluyoruz. Öğrencilerin tavsiyede bulunmak yerine, "Kompozisyonunu nasıl geliştirebileceğin hakkında bir fikrin var mı?", "Sence gökyüzünü hangi renkle boyamak daha uygun olur?" gibi sorular sormayı denemelisiniz. Bu yaklaşım, uzun vadede, öğrencilerin özerklik ve güven kazanmalarını sağlayacaktır.

Geri bildirim verme X Değerlendirme

"İyi iş!"

"Bu oldukça kötü bir kompozisyon."

"Yazılıdan 50 aldın."

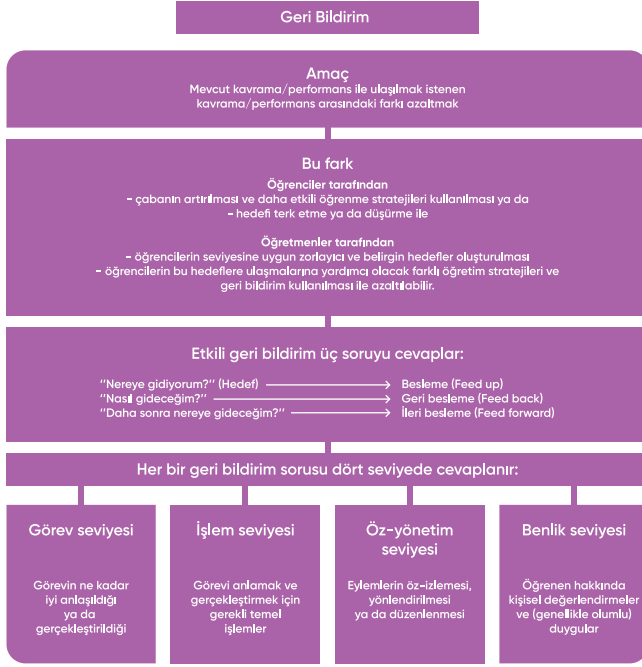
"Hazırladığın posteri çok beğendim."

Bu yorumlar yargı ifadesidir. Not verme, takdir etme, değerlendirme ya da eleştiri içermektedir. Bu yorumlarda eyleme ilişkin bir bilgi yoktur. Öğrencinin bu yorumlardan anlayabileceği tek şey öğretmenin yaptığı çalışmayı beğenip beğenmediği, bu çalışmaya yüksek ya da düşük bir değer verdiği olacaktır. Bu cümleleri öğrencilere yardımcı olabilecek geri bildirimlere çevirmek mümkündür. Örneğin;
"İyi iş: Bu kompozisyonda kelimeleri önceki kompozisyonunda olduğundan daha doğru şekilde kullanmışsın. Noktalamaya işaretlerinin kullanımında ise daha az hata yapmışsın."

"Kompozisyon için verilen konuyu anlayıp anlamadığın konusunda emin değilim. Yazmış olduğun ikinci paragraf, birinci paragraftan tamamiyle kopuk olmuş ve farklı bir konudan bahsediyorsun. Sonuç cümlesi yazmamış ve ana fikre yer vermemişsin."

Değerlendirmenin en yaygın türü not vermedir. Not verme okul ortamının bir parçası ve zayıf bir geri bildirim olarak kalmaya devam edecektir. Ancak bu, notları temel geri bildirim kaynakları olarak ele almamızı ve onlara tam anlamıyla güvenmemizi gerektirmemektedir.

Öğrenmeyi artırmak için geri bildirim modeli, Hattie ve Timperly, 2007

Geri bildirim, 1940'lı yıllarda roket mühendisliği alanında tartışılan bir kavramdır. Bir hedefe ya da amaca ulaşmada gerekli düzenlemeleri yapmak için sistemin kullandığı bilgi olarak tanımlanmıştır. Sibernetik biliminin (güdümbilim) oluşturulmasına yardımcı olan araştırmacı Norbert Wiener bu kavramın sosyal bilimlerde kullanılmasına öncülük etmiştir. Wiener geri bildirim sistemin performansına ilişkin sonuçların yeniden sisteme dâhil edilmesi ile sistemin kontrolü olarak tanımlanmıştır. Eğer bu sonuçlar sistemin eleştirilmesi ya da düzenlenmesi için sadece rakamsal veriler şeklindeyse kontrol mühendisleri için basit bir geri bildirim sağlanmış olur. Ancak, bu sonuçlar performansa ilişkin geriye dönük bilgiler veriyorsa, performansın genel modelini ve yöntemini değiştirebiliyorsa öğrenme denilen süreç çok iyi şekilde gerçekleştirilir.

Wiener, 1954

Gerİ Bildirim Neden Verilir?

“

“Biliyorum ...

3. sınıf düzeyindeki okumalarda zorluk yaşıyorum. Bu nedenle büyüdüğüm zaman 2. sınıf öğretmeni olacağım.”

3. sınıf öğrencisi

1. Teşvik etmek için

Gerİ bildirim öğrencileri teşvik etmek, çalışmalarını daha da geliştirmek, çaba göstermelerine yardımcı olmak için kullanılır.

2. Performansı geliştirmek

Gerİ bildirim, öğrencilere performanslarını nasıl daha iyi düzeye çıkarabilecekleri konusunda bilgi vermek için kullanılır. Gerİ bildirim amacı öğrencinin bir sonraki ve gelecekteki değerlendirmelerde daha iyisini yapmasıdır. Bu bakımdan yapıcı ve tanımlayıcı gerİ bildirim vermek, öğrencilerin performanslarını nasıl artıracabilecekleri konusunda farkındalık geliştirmelerini sağlayacaktır.

3. Güçlü ve zayıf alanları belirtmek için

Öğrencilerin güçlü ve zayıf oldukları alanları belirlemeleri için kullanılır. Öğrencilerin verilen bir görevi gerçekleştirmede güçlü ve zayıf oldukları alanları tespit etmeleri; performanslarını gerçekçi şekilde anlamalarına, daha iyi sonuçlar elde etmek ve zayıf oldukları alanları güçlendirmek için plan yapmaları ve uygulamalarına imkân sağlayacaktır.

4. Düzeltmek için

Öğrencilerin bir konunun işlenişi sırasında edindikleri eksik ya da yanlış bilgileri düzeltmek için kullanılır. Değerlendirme ölçütlerine atıfta bulunularak belirli bir notun neden verildiğini öğrencilerin kavramasını sağlamak için gerİ bildirim verilir. Gerİ bildirim ölçütlere dayalı olarak verilmesi hesap verebilirliği ve gerİ bildirim veren kişinin güvenilirliğini artırır.

5. Başarıyı artırmak için

Öğrencilerin başarı düzeyleri ve daha başarılı olmak için neler yapabilecekleri hakkında bilgi vermek için kullanılır. Öğrencilere daha başarılı olmak için neler yapmaları gerektiği hakkında bilgi verilmesi, öğrencinin eğitimsel deneyiminin kalitesini de artıracaktır.

Geri Bildirim Vermek Neden Önemlidir?

“

"Geri bildirim GPS aygıtı gibidir. Nereye gitmek istediğini bilirsin, ancak nasıl gideceğini bilmezsin. O da sana yol gösterir."

Bir öğretmen

Son yıllarda yapılan araştırmalar birçok öğretmenin zaten bildiği bir gerçeği onaylamaktadır: Öğrencilere anlamlı geri bildirim vermek öğrenme ve başarıyı büyük ölçüde artırmaktadır. İster olumlu ister olumsuz olsun, etkili geri bildirim öğrencilerin gelişimine katkıda bulunur, kendi öğrenmelerine ilişkin karar almalarına yardımcı olacak bilgiler sağlar. Öğrencilerin öğrenme sürecinde akıllarına gelebilecek, "Doğru yolda mıyım? Doğru mu yapıyorum?", "Kendimi geliştirmek ve daha iyi performans sergilemek için neler yapabilirim?", "Neyi iyi yaptım?" gibi sorulara cevap bulmalarını sağlar. Geri bildirim öğrenme ve öğretme sürecinin önemli bir ögesidir. Öğretmenlerden gelen yapıcı geri bildirim öğrenenin kendi eylemleri ve bunların sonuçları hakkında anlayış kazanmasını, farkındalık geliştirmesini sağlar. Geri bildirim, öğretmen ve öğrencinin hem kişisel hem de dersin hedeflerine başarıyla ulaşmalarına yardımcı olur. Doğru şekilde verildiğinde geri bildirim, kendi öğrenme süreçlerinde öğrencilere rehberlik eder ve dersin hedeflerine ya da amacına ulaşmaları için yol gösterir. Geri bildirim öğrenciye öğretmenin onun öğrenmesi ve ilerlemesi ile ilgilendiği mesajını da gönderir.

“

- Geri bildirim nedir?
- Geri bildirim, ben hata yaptığım zaman olur.
5. sınıf öğrencisi

Öğretmenlerin ve öğrencilerin niteliksel ve niceliksel değerlendirme bilgilerini nasıl kullandıkları, öğrenmeyi anlamak ve geliştirmek için önemlidir. Etkili bir geri bildirim kendi hakkında düşünmeyi teşvik eder, öğrencilerin kendi öğrenmelerini izlemelerini ve değerlendirmelerini sağlar, kendini yönetmeyi (öz-yönlendirme) ve motivasyonu kolaylaştırır. Değerlendirme ve geri bildirim birlikte kullanıldıklarında sürekli, iş birlikli, aktif ve öz-yönetimli öğrenmeyi destekler. Geri bildirim öğrencileri ve öğretmenleri motive eder. Öğrencilerin öğrenme, öğretmenlerin ise öğretme sürecinde güçlü ve zayıf oldukları yönleri belirlemelerine yardımcı olur ve zayıf oldukları yönleri nasıl geliştirebileceklerine ilişkin yol gösterir.

“

"En yararlı geri bildirim, öğrencinin öğretmene verdiği geri bildirimdir. Böylelikle öğretmen, öğrenme sürecini öğrencilerinin gözünden görebilir. Bir sonraki adımı planlayabilmek için öğrenme sürecinin görünebilir olması önemlidir."
Bir akademisyen

Yapıcı geri bildirim, öğrencilere performanslarını geliştirecek ve arttıracak kararlar almalarında yardımcı olur. Düzenli olarak verilen geri bildirim ise gelişme ve ilerleme için temel olan sürekli öğrenmeyi sağlar. Öğrencilerin daha fazla sorumluluk almalarına ve derslere katılmalarına yardımcı olur. Geri bildirim iyi performansı açıklığa kavuşturur, öz değerlendirme becerisinin gelişimine katkıda bulunur, öğretmen-öğrenci arasındaki diyalogu kuvvetlendirir, motivasyonu artırır, öz güveni geliştirir, öğrenciye performansını ve öğrenme sürecini geliştirmesi, öğretmene ise öğretim sürecini geliştirmesi için fırsat ve bilgi sağlar.

Etkili öğrenmenin parçası olan geri bildirim, öğrencilere çalıştıkları konuyu kavramalarında yardımcı olur ve öğrenmelerini nasıl geliştirebilecekleri konusunda yol gösterir. Akademik geri bildirim güçlü ve tutarlı şekilde başarıyla ilişkilidir. Öğrencinin kendine duyduğu güveni, kişisel farkındalığı ve öğrenme hevesini artırır. Özellikle okul hayatının ilk yıllarında verilen etkili ve düzenli geri bildirimler öğrencinin üst öğrenim kurumlarına devam etmesini destekler. Öğrencilerin geri bildirim sürecine katılımlarının sağlanması, öğrenmeyi artıracak ve değerlendirme performanslarını geliştirecektir.

Etkili geri bildirim;

- İyi performansın (amaçlar, ölçütler, beklenen standartlar) ne olduğunun tanımlanmasına ve anlaşılmasına yardımcı olur.
- Öğrenmede öz-değerlendirme becerisinin gelişimine katkı sağlar.
- Öğrencilere kendi öğrenmelerine ilişkin nitelikli bilgi verir.
- Öğrenmeye ilişkin öğretmen-öğrenci diyalogunu güçlendirir.
- Öğrencilerin öz güvenlerini ve motivasyonunu artırır.
- Mevcut ve beklenen performans arasındaki farkı azaltma fırsatı sağlar.
- Öğretmenlere öğretim stratejilerini gözden geçirmeleri ve geliştirmeleri için bilgi sağlar.
- Öğrencilere verilen görevde ne oranda başarılı oldukları (sonuca dayalı geri bildirim) ve daha başarılı olabilmek için ne yapmaları gerektiği (biçimlendirici geri bildirim) bilgisini verir. Böylelikle öğrenmenin ve başarının artmasına katkı sağlar.

Geri bildirim öğrencilere;

1. Verilen görevde ne oranda başarılı oldukları (sonuca dayalı geri bildirim),
2. Daha başarılı olabilmek için ne yapmaları gerektiği (biçimlendirici geri bildirim) bilgisini vermelidir.

Sonuca dayalı geri bildirim
Başarı hakkında geri besleme

Biçimlendirici geri bildirim
Başarı ve ilerleme için
ileri besleme

Gerİ Bildirim Nasıl Verilebilir?

“

- Geri bildirim nasıl verilebilir?
- Geri bildirim;
öğrencilerin sınav kâğıtları üzerine yazılan açıklamalar, öğrencilerle yapılan bire bir görüşmeler, akranların birbirlerinin çalışmalarını değerlendirdikleri toplantılar, yazılı notlar ile verilebilir.

Bir öğretmen

Gerİ bildirim formel ya da informal olabilir. İnförmel gerİ bildirim, öğretmenin öğrenciler sınıfta bir görevi yaparken sıralar arasında dolaşması ve öğrencilerin çalışmaları hakkında yorum yapması ile gerçekleşir. Bu tarz gerİ bildirimde öğrenci, çalışması ve performansı hakkında anında öneriler alabilir ve çalışmasında gerekli değişiklikleri yapabilir. Formel gerİ bildirimde öğretmen belirlediği bir zaman diliminde öğrencilerle, öğrenciler tarafından dersin hedeflerine ne oranda ulaşıldığı, ilerlemek için neler yapılması gerektiği konularının tartışıldığı ve öğrencilerle birlikte yeni hedeflerin belirlendiği görüşmeler yapar. Bu görüşmeler, öz-yönlendirme becerisini geliştirir ve öğrencilerin başarısızlık korkusunu yenmelerine yardımcı olur.

Dış kaynaklardan gelen gerİ bildirimler, öğrencileri motive eder. Ancak gerİ bildirim sürekli olarak dış kaynaklardan gelmesi, öğrencilerin öğrenmeleri ve performanslarına ilişkin kendi kararlarını vermelerini engelleyebilir ve öğrencilerin öz güvenlerini azaltabilir. Bu bakımdan öğrencilerin kendi gerİ bildirimlerini kendilerinin vermesi konusunda teşvik edilmeleri önemlidir. Öğrenciler, öğretmenlerinden gelen gerİ bildirimlere dayalı olarak öz-değerlendirme yapmalı ve kendi öğrenme süreçlerini etkili şekilde izleyebilmelidir. Dış ve iç kaynaklardan gelen gerİ bildirimler tutarlı olduğunda öğrenme ve başarı daha da artacaktır. Bu bakımdan öğrencilerle yapılan düzenli formel görüşmeler önemli ve gereklidir.

Öğrenciler akranlarının görüşlerine ve fikirlerine çoğu zaman öğretmenlerinin görüşlerinden daha fazla önem verirler. Bazı durumlarda akranlarıyla birlikte çalışmaktan hoşnut olurlar. Fırsat verildiği takdirde, öğrenciler akranlarından önemli ve değerli fikirler alabilirler. Öğrenciler birbirlerine, çalışmaları hakkında gerİ bildirim verirken, kendi çalışmalarında da nelere dikkat etmeleri konusunda farkındalık geliştireceklerdir.

Gerİ bildirim olmadan değerlendirme, öğrencilerin sadece motivasyonlarını azaltmayacak, aynı zamanda beklenen/belirlenen öğrenme hedeflerine ulaşmalarına da engel olacaktır. Bu nedenle ister sonuca dayalı ister biçimlendirici olsun tüm değerlendirme uygulamaları, öğrencinin ne oranda başarılı olduğunu, daha başarılı olmak için neler yapması ve nelere dikkat etmesi gerektiği konusunda bilgi veren gerİ bildirim içermelidir. Yapıcı ve anlamlı gerİ bildirim, öğrencilerin değerlendiren kişinin kendilerine önem verdiğini ve görevleri yerine getirirken harcadıkları çabayı fark ettiğini hissetmelerini sağlar.

Örnek Olay

Bu okulda öğretmen geri bildirim verdikten sonra öğrencilerin geri bildirim verilen konuyla ilgili çok sayıda alıştırmaya ve etkinlik yapmalarına fırsat vermemekteydi. Şimdi ise okulda çok az sayıda çalışmaya not verilmesi ve öğrenmeye daha fazla odaklanılması yaklaşımı benimsenmiştir. Her dönem öğrencilere iki geniş kapsamlı görev tanımlanmakta ve sadece bunlara not verilmektedir. Görevler tamamlandıktan sonra öğretmenler tarafından notla birlikte ayrıntılı geri bildirim verilmektedir. Görevin tamamlanmasında eksik ya da yanlış öğrenildiği tespit edilen konularla ilgili öğrencilere pratik yapmaları için alıştırmalar verilmekte, ancak bunlar notla değerlendirilmemektedir. Sadece geri bildirim verilmektedir.

Avustralya'da Bir Lise Müdürü

Okulumuz geçen yıl dijital geri bildirimle ilgili bir projeye katıldı. Tablet bilgisayarların kullanıldığı bu projede, öğretmenlerimiz öğrencilerin çalışmalarına ilişkin görseller üzerine notlar ekleyerek sözlü geri bildirimlerini kaydettiler. Görsellerin ve öğrenci çalışmasına ilişkin videoların kullanılması, yazılı olarak verilen geri bildirimlerde ortaya çıkan şu sorunu azalttı: "Öğretmen ne demek istiyor, öğrenci ne anladı?" Bu şekilde, öğrenciler çalışmalarını düzeltirken öğretmenin kayıtlı, sözlü geri bildirimini tekrar tekrar dinleme imkânı da buldular.

İngiltere'de Bir İlkokul Müdürü

Gerİ Bildirim Verilirken Nelere Dikkat Edilmelidir?

Gerİ bildirim, öğrencinin performansını ya da davranışını **geliştirmek için** (1), **eyleme geçmesini sağlamak** (2) amacıyla öğrenciye **performansı ya da davranışı hakkında** (3) verilen **bilgi**dir (4). Bu tanımda dört anahtar ifade bulunmaktadır:

- 1. Gerİ bildirim performans ya da davranışı onaylamak ya da geliştirmek amacıyla verilir. Bu bakımdan gerİ bildirim vermeden önce, gerİ bildirim veren kişinin görmek istediği sonuç hakkında net olması önemlidir. Gerİ bildirim veren kişi net değil ise gerİ bildirim alan kişi de net olmayacaktır.
- 2. Gerİ bildirim öğrencinin performansını ya da davranışını geliştirmek için eyleme geçmesini teşvik etmelidir. Aksi durumda gerİ bildirim verilmesinin bir anlamı olmayacaktır.
- 3. Gerİ bildirim öğrencilerin performansı ya da davranışı (yani ne yaptığı ve nasıl yaptığı) ile ilgili olmalıdır, kim olduğuyla değil.
- 4. Gerİ bildirim performans ya da davranışla ilgili kesin olgulara, somut verilere ve gözlemlere dayanan bilgiler içermelidir. Kişisel öneriler ya da varsayımlara dayanmamalıdır.

Öğrencilerin belirli bir standarda dayalı olarak performanslarını geliştirmesini istiyorsanız, standart konusunda açık ve net olmalısınız. Öğrencilerin hangi ölçütlere göre değerlendirildiklerini ve gerİ bildirim neden bu şekilde verildiğini anlamalarına fırsat sağlamalı ve onları kendilerine "Bu işi daha iyi nasıl yapabilirim?" diye sormaları için teşvik etmelisiniz. Bu, öğrencilere öz-değerlendirme, öz-yönlendirme ve hedef belirleme konusunda bilinçli bir eğitim verilmesini gerektirir.

Etkili gerİ bildirim vermek önemlidir. Aşağıda etkili gerİ bildirim verirken dikkat edilmesi gereken hususlara ilişkin öneriler verilmiştir.

Gerı bildirimın etkisini azaltabileceğı engellerin farkında olunmalıdır.

Gerı bildirim verilmeden önce, öğrenci üzerindeki etkisini ve öğrenme üzerindeki etkililiğini azaltan engeller hakkında fikir sahibi olunmalıdır. Bu engellerden bazıları aşağıda belirtilmiştir:

- Öğrenciyi incitme ya da öğrencinin motivasyonunu azaltma korkusu
 - Öğrencinin gerı bildirim almaya dirençli ve savunmacı olması
 - Gerı bildirim çok genel olması ve gerçeklere ya da gözlemlere dayalı olmaması
 - Gerı bildirim davranışın nasıl düzeltilebileceği ya da performansın nasıl daha iyi olabileceğine ilişkin bilgiler içermemesi
 - Farklı kaynaklar/kişiler tarafından birbiriyile tutarlı olmayan gerı bildirimler verilmesi
 - Gerı bildirim veren kişiye güvenilmemesi ve saygı duyulmaması
 - Notların gerı bildirimden önce açıklanması
 - Öğrencinin gerı bildirim anlamaması ve nasıl kullanacağını bilememesi
- Gerı bildirim vermeden önce bu engellerin farkında olunması, gerı bildirimın daha etkili verilmesine yardımcı olacaktır.

"Bir kompozisyon ödevine 51 ve 85 gibi iki farklı not verilebiliyor ve her iki ödev içinde aynı şeyler söyleniyor... Bizler bireysel olarak gerçekten gerı bildirim almıyoruz."

11. sınıf öğrencisi

Gerı bildirim öğrencilere performanslarını hedeflenen düzeye çıkarabilmeleri, öğrenmelerini ve başarılarını artırmalarına rehberlik etmek amacıyla verilir.

Öğrencinin daha iyi performans göstermesi amacıyla verilen gerı bildirim uygun şekilde gerçekleştirildiğinde öğrencileri motive edecektir. Gerı bildirim ayrıca öğrencinin kişiliğine yönelik değil, çalışmasına yönelik olarak verilir. Bu bakımdan objektif olunmalı ve gerı bildirimın öğrenci motivasyonunu azaltacağına ilişkin endişelerden uzaklaşılmalıdır.

Öğrenciler verilen gerı bildirimlere farklı tepkiler gösterebilir ve eleştiri olarak algılayabilirler. Bu durum savunmacı olmalarına neden olur ve gerı bildirimın etkisini azaltabilir. Gerı bildirim verirken eleştirel bir tutum içine girilmemeli ve öğrencilerin verebilecekleri tepkiler göz önünde bulundurularak uygun kelimeler/ıfadeler kullanılmalıdır.

Öğrenciler notların açıklanmasından sonra yapılan gerı bildirim yorumlarını genellikle göz ardı etmektedirler. Öğrencilerin bekledikleri notun üstünde ya da altında not almaları duygusal tepki vermelerine ve gerı bildirim yorumlarını dikkate almamalarına neden olmaktadır.

Öğrenenler geri bildirim nasıl tepki gösterebilir?

1. Kızgınlık: "Ben yeteri kadar yapmıştım."
2. Reddetme (Bu tepki genelde geri bildirim ilk verildiğinde şokla birlikte gösterilir.): "Ben bunda herhangi bir problem görmüyorum."
3. Suçlama: "Bu benim hatam değil. Soru yeteri kadar anlaşılıyordu."
4. Mantiğa bürüme (davranışı haklı çıkarmak için bahaneler bulma): "Çok kötü bir hafta geçirdim ve yeteri kadar çalışmadım." "Herkes aynı hatayı yapmadı mı?"
5. Kabullenme: "Haklısınız. Yeniden deneyeceğim."

Geri bildirim veren kişi nelerden kaçınmalıdır?

1. Zorunluluk: "Bunu sana söylemek benim görevim."
2. Prensiplere dayanmak: "Bunları senin iyiliğin için söylüyorum."
3. Azaltma/asgarileştirme: "Endişelenme, bu çok da büyük bir sorun değil. Bazı zamanlarda herkes benzer hataları yapabilir."
4. Göz yummak: "Muhtemelen haklısın. Belki de ben aşırı tepki veriyorum."
5. Kaçınmak: Bu tepkide asıl konuya gelmek oldukça uzun sürer ve pek çok alakasız konuşma yapılır.

Geri bildirim zamanında verilmelidir.

Geri bildirim, ilgili olduğu görevin tamamlanmasından ya da performansın gerçekleştirilmesinden hemen sonra verildiğinde öğrenciler için daha anlamlı olmaktadır. Ancak, detaylı geri bildirim hazırlığı, öğrenci sayısının fazla olması durumunda uzun zaman alabilmektedir. Bu, bazı sorunlara neden olmakta ve geri bildirim etkisini azaltmaktadır. Hızlı şekilde verilen geri bildirimler öğrencilerin bir sonraki görev için hazırlık yapmalarına katkı sağlayacağından daha yararlı olmaktadır. İlgili olduğu görev, değerlendirme ve/veya performanstan hemen sonra verilen geri bildirim, öğrenmede %70-80 oranında artış sağlamaktadır. Özellikle zor kavramsal konular ya da işlemsel beceriler öğrenilirken geri bildirim en kısa sürede verilmesi önemlidir. Geri bildirim ertelenmesi durumunda öğrenci yanlış kavramaları veya hatalı yaklaşımları doğru kabul ederek içselleştirebilir.

"Yazılı sınavlara verilen geri bildirimler gerçekten çok kötü. Sadece not/ rakam veriyorlar. Bu da bana hiç yardımcı olmuyor."

12. sınıf öğrencisi

Ancak, ivedi şekilde verilen geri bildirimler, öğrencilerin problemi kendileri fark edip çözmeleri yerine öğretmenin cevabına güvenmelerine neden olabilmektedir. Geri bildirim için en uygun zamanlama verilen görevin doğasına/içeriğine bağlı olarak belirlenmelidir. Öğrenciler yeni, karmaşık bir bilgi öğrendiklerinde ve beceri edindiklerinde, anında geri bildirim vermek ya da önerilerde bulunmak, öğrencilerin yanlış kavramalarını ya da yanlış uygulamalar yapmalarını engelleyecektir. Ancak, öğrencilerden öğrendikleri bilgiyi geliştirme ve uygulamalarının istendiği görevlerde (örneğin, kompozisyon yazmak, problem çözmek), geri bildirim gecikmesi öğrencilerin kendi hatalarını düzeltmelerine ve kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almalarına imkân sağlayacaktır. Öğrencilerin verilen görevi tamamlamaları sürecinde verilen geri bildirim, daha iyi performans sergilemelerini sağlayacağından daha anlamlı ve ulaşılacak istenen hedefle daha ilgili olacaktır.

Biçimlendirici değerlendirmede geri bildirim 3 hafta içinde, sonuca dayalı değerlendirmede ise 4 hafta içinde verilmesi önerilmektedir.

Gerri bildirim tanımlayıcı olmalıdır.

Gerri bildirim değerlendirici ya da yargılayıcı olmamalıdır.

Değerlendirici/yargılayıcı gerri bildirimde öğrencinin performans düzeyinin mevcut durumuna ilişkin değerlendirme yapılmaktadır. Tanımlayıcı gerri bildirim ise öğrencinin mevcut durumunun yanı sıra öğrenmesini nasıl geliştirebileceği ve performans düzeyini nasıl arttırılabileceğine ilişkin açık ve net bilgiler içermektedir. Bu, öğrencinin motive olmasını ve performansını arttırmak için daha bilinçli bir şekilde çaba harcamasını sağlayacaktır. Gerri bildirim yargılamadan, eleştirmeden, olumlu şekilde verilmelidir. Gerri bildirim verilirken destekleyici ve saygılı ifadeler kullanmaya dikkat edilmelidir.

Gerri bildirim

Geleceğe odaklıdır.
Tanımlayıcıdır ve olumludur.
Yargılayıcı değildir.
Olumlu şekilde destekler.
Bilgi verir.
Davranışa odaklanır.
İlerleme için öneriler içerir.
Motive eder ve cesaretlendirir.

Eleştirii

Geçmişe odaklıdır.
Suçlayıcıdır.
Yargılayıcıdır.
Olumsuz şekilde değerlendirir.
Kişiyi odaklıdır.
Motivasyonu azaltır.
Savunmacı davranmaya teşvik eder.
Küçümseyicidir.

Geri bildirim verilirken iyi ya da kötü, doğru ya da yanlış gibi ifadeler kullanmaktan kaçınılmalıdır. Olumsuz değerlendirmeler, öğrencilerin savunmacı davranmalarına neden olacaktır.

"Sunumun oldukça kötüydü, dinleyenleri yok saydın."

Bu ifadede bulunulan yargı, sunumu değerlendirmek için belirlenen standartların hangisinde öğrencinin başarısız olduğunu belirtmektedir. Bunun yerine;

"Sunum sırasında dinleyicilerle göz teması kurmadın. Dinleyicilere değil, başka yerlere ve sık sık notlarına baktığını fark ettim. Bu senin onlarla göz teması kurmanı engelledi."

şeklinde tanımlayıcı ifadeler kullanılmalıdır. Bu ifade tanımlayıcıdır, yargılayıcı değil. Bu tanımlayıcı ifadede de sorun ancak daha çok çıktıyla ilgilidir ve öğrenci tarafından benimsenmesi/kabul edilmesi daha kolay olacaktır. Yargılayıcı şekilde verildiğinde olumlu değerlendirmelerde öğrenciye yardımcı olmayacaktır.

"Sunumun oldukça iyiydi. Çok başarılıydın."

Burada öğrenciye sunumun neden iyi olduğuna ilişkin bir açıklama yapılmamaktadır. Sunumu değerlendirmek için kullanılan standarda göre öğrencinin performansı hakkında yargıda bulunulmaktadır.

"Sunum sırasında dinleyenlerle göz teması kurdun, notlarına sıklıkla bakmadın. Bu sunuma iyi hazırlandığını gösterdi dinleyen kişilerin dikkatlerini sana yoğunlaştırmalarını sağladı."

Bu tarz bir değerlendirmede iletişim becerilerinin iyi ya da kötü olduğuna ilişkin bir yargı bulunmamaktadır. Öğrencinin başarılı bir sunumda belirlenen hedefe ulaşmasında yardımcı olabilir ya da olmayabilir. Ancak sunum yaparken dikkat edilmesi gereken bir konu hakkında öğrenciye bilgi vermektedir.

Geri bildirim genel olmamalıdır. Spesifik olmalıdır.

Belirli bir göreve ya da öğrenme hedefine bağlı olmadan verilen genel geri bildirimler, öğrenciler üzerinde olumsuz etki yapmakta, motivasyonu düşürmekte ve öğrenmeye engel olmaktadır. Yapılan çalışmalar yazılı yorumlar şeklinde verilen geri bildirimlerin, not şeklinde verilen geri bildirimlerden daha etkili olduğunu göstermektedir. En iyi geri bildirim, öğrenciye nasıl ilerleme kaydedebileceği ve daha başarılı olmak için neler yapabileceğine ilişkin açık ve net rehberlik eden geri bildirimdir. Önceki performanslardan örnekler içermesi, öğrenci performansına ilişkin yapılan gözlemlere dayanması geri bildirim net olmasını sağlayacaktır.

"Aferin, Özgür. İyi iş!"

"Ayça, Fuat! Teşekkürler arkadaşlar!"

Özellikle küçük yaş gruplarında öğrenciler kendilerinin neden övüldüğünü ya da kendilerine neden teşekkür edildiğini anlayamayabilirler. Geri bildirim öğretimin aracı olduğu unutulmamalı, öğrencilere neden övgü ya da yergi dolu sözler sarf edildiği spesifik bir şekilde açıklanmalıdır.

"Aferin, Özgür! Ellerini kendi başına yıkadın. Herhangi bir hatırlatmaya ihtiyaç duymadın. İyi iş!"

"Ayça, Fuat! Daha önceki uyarımı dikkate alıp sıranızı sessizce masanıza yaklaştırdığınız için teşekkür ederim."

Performans ya da davranışa odaklanmalıdır, kişiye değil.

Geri bildirim, sergilenen performans ya da davranışa özel olarak verilmelidir. Öğrencinin kişiliği ya da öğrenci hakkındaki genel kanılara dayanılarak geri bildirim verilmemelidir. Bu öğrencilerin savunmacı olmasına ve geri bildirim amacından uzaklaşmasına neden olacaktır. Öğrencinin kim ya da nasıl biri olduğuna değil, ne yaptığına ilişkin geri bildirim verilmelidir. Davranış değişikliği mümkündür ancak kişiliği değiştirmek oldukça zordur.

"Çenebaz. Çok konuşuyorsun."

Öğrenci neden kendisine bu şekilde hitap edildiğini anlamayacaktır. Öğrencinin kişiliğine yönelik bu tarz söylemler, arkadaşları arasında rencide olmasına neden olacak, öğrenci için motive edici ya da öğretici olmak yerine motivasyonunu engelleyici ve öz-güvenini düşürücü bir etki yaratacaktır. Olumsuz bir davranışın düzeltilmesi istenildiğinde, özellikle küçük yaş grubundaki öğrenciler için, genelleme yapılarak konuşulmalı ve düzeltilmesi istenen davranış açık bir şekilde ifade edilmelidir.

"Arkadaşlar! Daha önce ne konuşmuştuk? Bir başkası konuşurken kendi aramızda konuşmamalıyız. Söylemek istediğimiz bir şey varsa konuşan kişinin sözünü bitirmesini bekleyip, izin istedikten sonra konuşmalıyız."

Geri bildirim açık ve anlaşılır olmalıdır.

Geri bildirim açık, net ve anlaşılır şekilde verilmelidir. Öğrencinin düzeyine uygun ifadeler kullanılmalı ve ölçütlere dayalı olmalıdır. Öğrencinin verilen geri bildirim anlayıp anlamadığı sorular sorularak kontrol edilmelidir. Geri bildirim bir iletişim türüdür ve bilginin gönderilmesini ve anlaşılmasını gerektirir.

"Sunum sırasında dinleyenlerle empati kurmadın."

Genel ya da belirsiz yorumlar öğrencinin kendisini geliştirmesine yardımcı olmayacaktır. Geri bildirim detaylı ve net olmalıdır. Gözlemlenen belirli bir davranışın somut tanımlarına odaklanmalıdır. Belirsiz genellemeler öğrencinin sergilediği davranışta neyi değiştirmesi gerektiğine ilişkin bilgi vermeyecek ve öğrencinin "Evet kurmadım." ya da "Hayır kurdum." şeklinde tepki vermesine neden olacaktır. Empati kurup kurmadığına, öğrencinin hangi davranış ya da söylemleri sonucunda karar verildiği öğrenciye açık ve net şekilde ifade edilmelidir. Ayrıca, "empati" gibi bir kavram kullanılacaksa, öğrencinin bu kavramın anlamını bilip bilmediğinden de emin olunmalı ve eğer bu kavramı öğrenci bilmiyorsa bu kavram ile ne kastedildiği açık bir şekilde ifade edilmelidir. Geri bildirim verilirken "Bizce", "Birçok kişiye göre", "Bize göre ..." şeklinde ifadeler yerine "Bana göre...", "Bence..." şeklinde ifadeler kullanılmalıdır. Bu, verilen geri bildirim belirli bir duruma ilişkin olduğu, genelleme olmadığı algısını oluşturacaktır.

Monolog değil, diyalog şeklinde olmalıdır.

Birçok öğretmen, geri bildirim sonuca dayalı değerlendirme sonrasında gerçekleştirilen bir eylem olarak algılamaktadır. Geri bildirim veren kişinin aktif, alan kişinin ise pasif durumda olduğu varsayılmaktadır. Bu geri bildirim monolog şeklinde olmasına ve öğrenciler için yararlı olup olmadığına anlaşılamamasına neden olmaktadır. Öğrencilerin, geri bildirim sürecine katılımı sağlanmalı ve geri bildirim verilirken onlara bazı sorular yöneltilerek kendi performanslarını geliştirmek için neler yapabileceklerine ilişkin düşüncelerini ifade etmeleri teşvik edilmelidir. Geri bildirim öğrenme hakkındaki sürekli görüşmelerin bir parçası olmalıdır. Görüşmelerde yakınlık kurma ya da yansıtma gibi beceriler kullanılmalı, öğrenenle arada saygı ve güvene dayalı bir iletişim kurulmasına çalışılmalıdır.

Geri bildirim nasihat vermek şeklinde olmamalıdır, bilgi paylaşımı şeklinde olmalıdır. Öğrenciye performansı ya da davranışı hakkında sorular yöneltilmeli ve neyi doğru ya da yanlış yaptığı konusunda kendisinin karar vermesi sağlanmalıdır. Öğrenciye performansını nasıl geliştirebileceği konusunda alternatifler sunulmalı ve önerilerde bulunulmalıdır. Bunların hangisini uygulayabileceği konusunda öğrencinin kendisinin karar vermesi teşvik edilmelidir.

Gerri bildirim öğrenme hedefleri ile bağlantılı olmalıdır.

Gerri bildirim öğrenme hedefleri ile ilişkili olmadığında, öğrenciler tarafından ilgisiz kabul edilmekte ve dikkate alınmamaktadır. Verilen bir görev ya da değerlendirme ile hangi öğrenme hedeflerine ulaşılacak istendiği belirtildiğinde ve geri bildirim bu hedeflerle tutarlı olduğunda, öğrenciler için daha anlamlı olmakta ve öğrenmeye karşı daha olumlu tutum sergilemelerini, daha fazla çaba sarf etmelerini sağlamaktadır. Gerri bildirim norm temelli olmalıdır. Öğrencinin performansı diğer öğrencilerin performansları ile karşılaştırılmamalıdır. Gerri bildirim ölçüt temelli olmalıdır. Belirli bir kavram ya da beceri ile ilişkili olmalı; öğrenciye bu kavram ve becerideki yeterlilik düzeyi hakkında bilgi vermelidir. Öğrencilere performanslarının seviyesi ile ilgili ölçüte dayalı geri bildirim verilirken, öğrenme hedefleri ile tutarlı ölçütlerden oluşan derecelendirme ölçekleri ya da dereceli puanlama anahtarları kullanılabilir.

Bireysel olmalıdır.

Gerri bildirim, öğrenci grubuna ya da tüm sınıfa aynı anda verilebilir. Sınıftaki öğrencilerin birçoğu aynı konuda hata yapıyorsa ya da bir konuyu yanlış kavramışlarsa tüm sınıfa geri bildirim verilmelidir. Tüm sınıfa aynı anda verilen geri bildirim sınıfı motive etme amaçlı da kullanılabilir.

Öğrenci sayısının fazla olduğu durumlarda bireysel geri bildirim vermek güç olacaktır. Bu durumda az sayıda öğrenciyle küçük grup görüşmeleri düzenlenebilir ve öğrencilerin performansları hakkında, öğrencileri arkadaşlarının yanında küçük düşürebilecek ifadeler kullanmaktan kaçınılarak geri bildirim verilebilir. Ancak, gruba ya da tüm sınıfa yönelik, genelleme şeklinde verilen geri bildirim, öğrencilerin bireysel olarak ilerlemelerine katkı sağlamayacaktır. Çünkü, öğrenciler yapılan yorumların kendileri ile ilgili olmadığını düşünebilir ve geri bildirimini yok sayabilirler. Öğrenciye bireysel olarak verilen geri bildirim, öğrencinin kendi performansına ya da öğrenmesine yönelik olacağından, onun için daha anlamlı ve etkili olacaktır. Bireysel geri bildirim öğrencinin kendisini değerli hissetmesini sağlayacak ve motivasyonunu arttıracaktır.

Geri bildirim düzenli, sürekli ve uygun miktarda olmalıdır.

Öğrenme sürecinde düzenli ve sürekli geri bildirim vermek önemlidir ancak, öğrenciyi geri bildirimden bıktıracak kadar yoğun olmamalıdır. Geri bildirim miktarı öğrencilere ve dersin içeriğine bağlı olarak belirlenir. Öncelikler belirlenmeli ve bunlara yönelik geri bildirim verilmelidir. Geri bildirim, öğrencilerin bir sonraki adımlarının ne olacağına ve nelere odaklanmaları gerektiğine ilişkin olmalıdır. Her şeyin düzeltilmesine çalışılmamalıdır. Geri bildirim verilirken öğrenmeyle ilgili önemli sorunların üstesinden gelinmesine ve yanlış kavramaların düzeltilmesine odaklanılmalıdır. Örneğin, bir kompozisyon ödevine ilişkin geri bildirim vermeniz gerektiğinde, öğrenme hedefleri ile en fazla bağlantılı olan ve öğrencinin öğrenmesi için en kritik olan iki ya da üç noktaya odaklanmalı ve bunlara ilişkin ayrıntılı geri bildirim vermelisiniz. Niceliğin artması, geri bildirim kalitesini arttırmayacaktır.

Farklı geri bildirim yöntemleri kullanılmalıdır.

Geri bildirim farklı yöntemler kullanılarak verilebilir. Sözlü, yazılı ya da görsel olabilir. Öğrencinin daha sonra da verilen geri bildirimden faydalanabilmesi için yazılı geri bildirim; öğrenci okumakta zorluk yaşıyorsa ve geri bildirim öğrencinin okuyamayacağı kadar fazla yorum içeriyorsa sözlü geri bildirim kullanılabilir. Öğrenci mevcudu uygun ise, öğrencilerin performansları ve performanslarını geliştirmek için neler yapmaları gerektiğine ilişkin sorular sorabildikleri interaktif geri bildirim yöntemi kullanılabilir. İlköğretim birinci kademedeki öğrencilere geri bildirim verilirken görseller ve gösterimler kullanılması geri bildirim anlaşılmasını kolaylaştıracaktır.

Öğrenilen bilgi ve edinilen becerilerin günlük hayatta nasıl kullanılacağına ilişkin bilgi vermelidir.

Öğrenme, edinilen bilgi ve becerilerin günlük hayatta nasıl kullanılabileceği ve nasıl fayda sağlayacağına ilişkin açıklamalar yapıldığında daha güçlü olmaktadır. Geri bildirim verilirken öğrencilere bu tarz açıklamaların yapılması, günlük hayattan örnekler kullanılması ve öğrencilerin günlük hayatlarında hedeflenen bilgi ve becerileri nasıl kullanabileceklerini gözlerinde canlandırmalarının sağlanması geri bildirim daha etkili ve kalıcı olmasını sağlayacaktır.

Geri bildirim öğrenci için yararlı olmalıdır.

Üstünlük taslayan, alaycı, küçümseyici ifadelerin kullanıldığı yorumlar öğrenciyi cesaretlendirmeyecek ve motivasyonunu düşürecektir. Bu tarz ifadelerin kullanıldığı geri bildirimler, sadece geri bildirim veren kişinin psikolojik olarak rahatlamasına neden olur. Ancak, öğrenci için yararsız ve moral bozucu olur.

GERİ BİLDİRİM VERİRKEN

GERİ BİLDİRİMİN TANIMLAYICI VE EĞİTİCİ OLMASINA, YARGILAYICI YA DA DEĞERLENDİRİCİ OLMAMASINA DİKKAT EDİN.

ÖĞRENCİLERİN İHTİYAÇLARINA VE BEKLENTİLERİNE KARŞI DUYARLI OLUN.

ZAMANINDA GERİ BİLDİRİM VERİN. NE ÇOK ERKEN NE DE ÇOK GEÇ KALMAYIN.

TEK BİR YETENEĞE YA DA BECERİYE ODAKLANIN. HER ŞEYİ DÜZELTMEYE ÇALIŞMAYIN.

ÖĞRENCİLERİNİZLE BİREBİR GÖRÜŞMELER YAPMAYA ÇALIŞIN.

GERİ BİLDİRİM VERİRKEN ÖRNEKLERDEN YARARLANIN.

ÖĞRENCİLERİNİZİ BİRBİRLERİNE GERİ BİLDİRİM VERMELERİ KONUSUNDA EĞİTİN.

GENEL İFADELER KULLANMAYIN. AÇIK, NET VE ANLAŞILIR OLUN.

ÖĞRENCİLERİN İLERLEMESİNİ KAYDETMEK İÇİN DEFTER KULLANIN.

KİŞİYE DEĞİL, PERFORMANSA ODAKLANIN.

ÖĞRENCİLERİNİZİ SİZE GERİ BİLDİRİM VERMELERİ İÇİN TEŞVİK EDİN.

DERSİN ÖĞRENME HEDEFLERİ İLE BAĞLANTI KURUN.

ÖĞRENCİYİ KÜÇÜK DÜŞÜRÜCÜ VE MOTİVASYONUNU AZALTAN İFADELER KULLANMAKTAN KAÇININ.

ÖĞRENİLMESİ HEDEFLENEN BİLGİ VE BECERİLERİN GÜNLÜK HAYATLA İLİŞKİSİNİ BELİRTİN.

FARKLI GERİ BİLDİRİM YÖNTEMLERİNDEN YARARLANIN.

ÖLÇÜT VE STANDARTLARA DAYALI OLARAK GERİ BİLDİRİM VERİN.

ÖĞRENCİYİ BAŞKA ÖĞRENCİLERLE KARŞILAŞTIRMAYIN.

DÜZENLİ VE SÜREKLİ GERİ BİLDİRİM VERİN ANCAK MİKTARI ABARTMAYIN.

ÖĞRENCİNİN YORUMLARINIZI ANLADIĞINDAN EMİN OLUN.

ÖĞRENCİYİ KENDİ İLERLEYİŞİ VE PERFORMANSI HAKKINDA DÜŞÜNMESİ İÇİN TEŞVİK EDİN.

GERİ BİLDİRİM HAKKINDA HATIRLANMASI GEREKENLER

"Geri bildirim, nasihat etmek, övmek, yargılamak ya da değerlendirmek değildir. Bir amaca ulaşmak için neler yapılması gerektiğine ilişkin bilgi vermektir."

Wiggins, 2012

"Öğrencinin öğretmene verdiği geri bildirim, öğretmenin öğrenciye verdiği geri bildirimden çok daha güçlüdür."

Tovani, 2012

"Öğrenci hata yapmak için sınıfın güvenli bir yer olduğunu bilirse öğrenmek için geri bildirimden daha fazla yararlanacaktır."

William, 2016

"Etkili geri bildirim öğrenme sırasında gerçekleşir. Çünkü üzerinde çalışmak için hâlâ zaman vardır."

Chappuis, 2012

"Öğrenciler öğrenme hedeflerini ve öğrenmeleri istenen beceriyi kesin olarak bilmelidirler. Aksi takdirde geri bildirim onlar için sadece birisinin onlara ne yapmaları gerektiğini söylemesidir."

Brookhart, 2011

"Geri bildirim bir parçası olarak not verirse, öğrenciler sadece verdiğimiz notu okuyacaklardır."

Johnston, 2004

"Sonuçları değil, başlangıçları değiştirmek lazım."

Badiou, 2007

"Öğrencilerden, geri bildirim vermeden önce yaptıkları işler hakkında düşüncelerini istemek, öğrencinin beynindeki toprağın çapalanmasını sağlar. Böylece geri bildirim tohumlarının yerleşmesi ve büyümesi için gerekli olan yer hazırlanmış olur."

Chappuis, 2012

Kaynakça

Bangert-Drowns, R. L., Kulik, C., Kulik, J., ve Morgan, M. T. (1991). The instructional effect of feedback in test-like events. *Review of Educational Research*, 61(2), 213–238.

Beesley, A. D., ve Apthorp, H. S. (2010). *Classroom instruction that works second edition research report*. Denver, CO: McREL.

Black, P., ve Wiliam, D. (1998). *Inside the black box: Raising standards through classroom assessment*. Granada Learning.

Black, P. Wiliam, D. (1998) *Assessment and Classroom Learning Assessments in Education 5* (1) 7-71.

Brookhart, S. M. (2008). *How to give effective feedback to your students*. ASCD.

Cross, K. P. (1988). *Feedback in the Classroom: Making Assessment Matter*. AAHE Assessment Forum, American Association for Higher Education, One Dupont Circle, Suite 600, Washington, DC 20036.

Dean, C., Pitler, H., Hubbell, E., & Stone, B. (2012). *Classroom instruction that works: Research-based strategies for increasing student achievement* (2nd ed.). Alexandria, VA: ASCD.

Ericsson, K. A., Krampe, R. T., & Tesch-Romer, C. (1993). The role of deliberate practice in the acquisition of expert performance. *Psychological Review*, 100, 393–394.

Hattie, j. ve Timperly, H. (2007). *The Power of Feedback*. *Review of Educational Research* March 2007, Vol. 77, No. 1, pp. 81-112 DOI: 10.3102/00346543029848

Hattie, J. (2009). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. New York: Routledge.

Hattie, J.A.C. & Yates, G.C.R. (2014). Using feedback to promote learning. In Benassi, V. A.,

Kurtz S.M., Silverman J.D., Draper J. (2005) *Teaching and Learning Communication Skills in Medicine 2nd Edition*. Radcliffe Publishing (Oxford)

Overson, C. E., & Hakala, C. M.(eds), *Applying the science of learning in education: Infusing psychological science into the curriculum* (pp 45-58) Washington, DC: American Psychological Association.

Marzano, R. J., Pickering, D. J., & Pollock, J. E. (2001). *Classroom instruction that works: Research-based strategies for increasing student achievement*. Alexandria, VA: ASCD.

Oliver, R. (2000). Age differences in negotiation and feedback in classroom and pairwork. *Language Learning*, 50(1), 119-151.

Pintrich, P. R. & Schunk, D. H. (Eds.). (2002). *Motivation in education: Theory, research, and applications*. (2nd ed.). Columbus, OH: Merrill.

Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants. *On the Horizon*, 9(5), 1-6.

Prensky, M. (2007). *Digital game-based learning*. St. Paul, MN: Paragon House.

Shute, V. J. (2008). Focus on formative feedback. *Review of Educational Research*, 78(1), 153-189.

Walvoord, B. E., Bardy, B., & Denton, J. (2007). Closing the feedback loop in classroom-based assessment. *Assessing student achievement in general education*, 64-70.

Wiggins, G. (2012). Seven Keys to Effective Feedback. *Educational Leadership*. Volume 70. Number 1. Feedback for Learning. Pages 10-16. ASCD.

William, D. (2011). *Embedded formative assessment*. Bloomington, IN: Solution Tree Press.

İnternet Kaynakları

<https://www.reading.ac.uk/internal/engageinfeedback/Whyisfeedbackimportant/>
(erişim tarihi: 12.02.2020)

<http://www.ascd.org/publications/educational-leadership.aspx>
(erişim tarihi: 12.02.2020)

<http://www.ascd.org/publications/educational-leadership/sept12/vol70/num01/Seven-Keys-to-Effective-Feedback.aspx>
(erişim tarihi: 12.02.2020)

http://www.economicsnetwork.ac.uk/projects/mini/chew_international
(erişim tarihi: 12.02.2020)
<http://www.columbia.edu/~mvp19/ETF/Feedback.pdf>
(erişim tarihi: 12.02.2020)

https://www.westernsydney.edu.au/__data/assets/pdf_file/0004/175099/SLU2487_Table_1_v2.pdf
(erişim tarihi: 12.02.2020)

<https://www.bradfordvts.co.uk/wp-content/onlineresources/teaching-learning/feedback/effective%20and%20ineffective%20feedback.pdf>
(erişim tarihi: 12.02.2020)

<https://www.utas.edu.au/curriculum-and-quality/student-surveys/evaluate/constructive-feedback-principles>
(erişim tarihi: 12.02.2020)

<https://www.each.eu/wp-content/uploads/2014/07/tEACH-Principles-of-constructive-feedback-lecture-note-Cambridge-120524.pdf>
(erişim tarihi: 12.02.2020)

<https://www.teachthought.com/pedagogy/20-ways-to-provide-effective-feedback-for-learning/>
(erişim tarihi: 12.02.2020)

<https://www.qcaa.qld.edu.au/senior/certificates-and-qualifications/qce-qcia-handbook-2019>
(erişim tarihi: 12.02.2020)

<https://inservice.ascd.org/?s=wiggins+feedback>
(erişim tarihi: 12.02.2020)

